

Besplatan
magazin

www.superinfo.ba

Superinfo

30.8.2019. / broj 198

ZA TRI EKO PROJEKTA SA VIŠIH NIVOVA VLASTI OSIGURANO 176.144 KM

Gradska uprava Zenica putem Službe za ekologiju, komunalne i inspekcijske poslove tokom 2019. godine je, kao što je već postala i praksa, aplicirala prema višim nivoima vlasti za dodjelu finansijskih sredstava kojima će se realizovati određeni eko projekti.

Prema Ministarstvu za prostorno uređenje, promet i komunikaciju i zaštitu okoliša Zeničko – dobojskog kantona Zeničko – dobojskog kantona aplicirano je sa dva projekta pri čemu su odobrena sredstva u iznosu od oko 140.000,00 KM i to za pro-

jekte:

Nabavka opreme za odvojeno prikupljanje otpada – 90.000,00 KM

Cilj Projekta je unapređenje usluge odvoza komunalnog otpada iz urbanih dijelova grada i štališnih zona, te obezbjeđivanje potrebne infrastrukture za selektivno prikupljanje korisnih komponenti otpada.

Kroz realizaciju projekta će se izvršiti nabavka opreme za smanjenje količina otpada koji završava na deponiji na način da se pri odlaganju izvrši sortiranje dijela iskoristivih materijala.

Čišćenje obala rijeke Bosne – 50.000,00 KM

Cilj projekta "Čišćenje obala rijeke Bosne" je uklanjanje divljih deponija sa obala i korita rijeke Bosne, te čišćenje i uređenje korita i obala rijeke Bosne od krutog otpada, PET i PVC otpada, kao i svih vrsta ambalažnog otpada.

Ovih dana, u prostorijama Zeničko-dobojskog kantona upriličeno je potpisivanje Ugovora za realizaciju navedenih projekata, te se očekuje skriji početak realizacije istih.

Nabavka i ugradnja podzemnih kontejnera – 36.144,00 KM

Gradska Zenica se tokom 2019. godine prijavila i na javni poziv Federalnog ministarstva okoliša i turizma za dodjelu sredstava za realizaciju programa i projekata iz oblasti zaštite okoliša, te je od strane ovog ministarstva za projekt „Nabavke i ugradnje podzemnih kontejnera“ odobren iznos od 36.144,00 KM

Ciljevi ovog projekta su unapređenje usluge odvoza komunalnog otpada iz urbanih dijelova grada i štališnih zona, te odvojeno prikupljanje po frakcijama: papir, plastika i ostatak otpada iz zeničkih višespratnica.

ZAPOSLEN ZNAČAJNIJI BROJ ASISTENATA U NASTAVI ZA NOVU ŠKOLSKU GODINU

Bliži se početak nove školske godine u kojoj će u osnovnim školama Zeničko – dobojskog kantona, biti zaposlen značajniji broj asistenata u nastavi.

Odabранo je za ovaj projekat 20 osnovnih škola koje su iskazale potrebu za uključivanjem inkluzivnog sistema obrazovanja, a od slijedeće školske godine bi se s istom praksom trebalo početi i u srednjim školama.

„Ovo je projekat Federalnog zavoda za zapošljavanje koji realizuju posredstvom Kantonalnog zavoda, a u saradnji sa Ministarstvom obrazovanja, nauke, kulture i sporta ZDK“. Riječ o različitim profilima asistenata, kazao nam je stručni saradnik ovog ministarstva, Sladan Matković.

IZGRADNJA MAGISTRALNE VODOVODNE LINIJE PUTOVIĆI – RADA KOVO

U sklopu realizacije projekta „Vodosnabdijevanje i odvodnja otpadnih voda BiH II“ za grad Zenicu započeli su radovi na izgradnji magistralne vodovodne linije Putovići – Radakovo.

Magistralna vodovodna linija Putovići – Radakovo će povezati gradski sistem vodosnabdijevanja sa rezervoarom „Putovići“ u koji će se dopremati voda iz sistema „Plava voda“ čime će se obezbijediti dodatne količine vode za Grad Zenica i bolji uslovi u vodosnabdijevanju grada.

Povezivanje postojećeg rezervoara Putovići sa gradskom vodovodnom mrežom projektovano je sa vodovodnim cijevima od nodularnog liva promjera $\Phi 600$, $\Phi 500$ i $\Phi 350$ mm u ukupnoj dužini od 5,5 km. Radove će izvoditi konzorcij građevinskih firmi „Roco commerc“ d.o.o. Livno i „Mibral“ d.o.o. Sarajevo.

Kako bi se stvorili uslovi za uspješno izvođenje radova te minimizirao negativan uticaj na odvijanje saobraćaja u području izvođenja radova, radovi su podijeljeni u

dvije faze. Prva faza obuhvata polaganje vodovodne linije od postojećeg rezervoara „Putovići“ do Ulice Bistua Nuova u dužini cca 500,0 m, te vodovodne linije kroz Ulicu Ibrahima Hanumića prema firmi „Metalno“ u Drivuši u dužini cca 600,0 m. Druga faza obuhvata polaganje cjevovoda duž Ulice Bistua Nuova u dužini cca 4,4 km i ista će započeti nakon završetka prve faze i izgradnje vezne saobraćajnice između Ulice Bistua Nuova i magistralnog puta M17.

Radovi su započeti 12.08.2019. godini na dionici od postojećeg rezervoara Putovići prema Ulici Bistua Nuova i odvijaju se skladno s usvojenim dinamičkim planom.

JP „ViK“ d.o.o. Zenica će putem svoje web stranice redovno obavještavati o realizaciji projekta „Vodosnabdijevanje i odvodnja otpadnih voda BiH II“ za grad Zenicu, kao i o drugim investicionim projektima vezanim za unapređenje ili proširenje sistema vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda.

IZGRADNJA KANALIZACIONOG KOLEKTORA I REKONSTRUKCIJA

Počela je realizacija projekta pod nazivom „Izvođenje radova na izgradnji kanalizacionog kolektora gradskog područja općine Travnik- Faza I i rekonstrukcija ulice Erika Brandisa“.

Sredstva za realizaciju ovog projekta osigurana su kroz kredit za kapitalne projekte K5 – Rekonstrukcija ulice Erika Brandisa. Potrebna finansijska sredstava iznose 1.3 miliona KM i uz sufinsiranje od strane Fonda za zaštitu okoliša FBiH u iznosu od 100.000 KM.

Vrijednost Ugovora iznosi 1.285.018 KM, a izvođač radova je Konzorcij: „Tuzlić“ d.o.o. Breza i „MANJO“ d.o.o. Sarajevo. Rok izvođenja radova je 365 kalendarskih dana.

Zbog navedenih radova došlo do izmjene režima saobraćaja u dijelu ulice Erika Branića i Donjoj mahali, a građani se mole za strpljenje i razumijevanje.

KVALITETNIJI SISTEM ODLAGANJA OTPADA

Preduzeće Alba i Regionalna deponija Moščanica pospješit će sistem odlaganja otpada sredstvima Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH, za što su ugovore potpisali danas.

Alba će sa dobijenih 40.000 maraka nabaviti 15 novih plastičnih kontejnera, koji će spriječiti širenje neugodnog mirisa i tečnosti, a u Deponiji će sredstvima od 60.000 KM pristupiti pripremi zemljanih radova za odlagališnu kasetu 2.

To su dva od ukupno 17 odabranih projekata iz oblasti upravljanja otpadom prijavljenih na javni poziv resornog kantonalnog Ministarstva.

„Kontejneri od 2,5 metra neće zauzimati mnogo prostora, postavićemo ih na mesta na koja zbog instalacija ne možemo postaviti podzemne kontejnere i ulicama sa više višespratnica. Kontejneri imaju posude za cijeđenje tečnosti, automatsko zatvaranje i biće pražnjeni vozilom s kranom. Cilj nam je da spriječimo širenje neugodnih mirisa i tečnosti, ali će nekoliko tih kontejnera imati i otvore za PET i papirnu ambalažu, jer se pokazalo da naši sugrađani posjeduju svijest o odvojenom odlaganju otpada“, kazao je Džafer Dautbegović, menadžer za razvojne projekte i kvalitet u zeničkoj Albi.

UVOĐENJE SISTEMA UPRAVLJANJA ZA TOKOVE POSEBNIH KATEGORIJA OTPADA

Komunalno preduzeće ALBA Zenica d.o.o. i Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju (GIZ) kroz Program njemačkog Saveznog ministarstva za privrednu saradnju i razvoj (BMZ) - devoePPP.de i su pripremili projekt „Uvođenje sistema upravljanja za tokove posebnih kategorija otpada u dva kantona u Bosni i Hercegovini“ čiji je cilj unapređenje odvojenog sakupljanja i odlaganja posebnih kategorija otpada. U implementaciji projekta je angažirana i REZ Agencija. Realizacija projekta je počela 15. decembra 2018. godine i trajeće tri godine, tačnije do 14. decembra 2021.

U projekt su direktno uključene pet jedinica lokalne samouprave (JLS) i njihova komunalna preduzeća (JKP) JP „Rad“ d.d. Tešanj, JP „Komunalno“ d.o.o. Žepče i ALBA Zenica d.o.o. sa područja Zeničko-dobojskog i JKP „Komunalac“ d.o.o. Busovača i JKP „Bašbunar“ d.o.o. Travnik sa područja Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna, koje su odabrane prema projektom definiranim kriterijima.

U okviru projekta će se realizirati niz aktivnosti, od kojih su najznačajnije: uspostavljanje sistema za upravljanje tokovima posebnih kategorija otpada (uključujući opasni otpad), priprema lokacija i nabavka kontejnera za jedinice lokalne samouprave koje učestvuju u projektu, uređenje reciklažnog dvorišta u Zenici, obuka uposlenika JKP o selektivnom prikupljanju i zbrinjavanju posebnih kategorija otpada, uspostavljanje saradnje sa privatnim kompanijama koje se bave finalnim zbrinjavanjem posebnih kategorija otpada, te podizanje svijesti među građanima i malim i srednjim preduze-

ćima o važnosti odvojenog sakupljanja otpada. Kroz ovaj projekt se nudi održivo rješenje za zbrinjavanje posebnih kategorija otpada (dio komunalnog otpada) i pruža mogućnost jedinicama lokalne samouprave da ispunе svoje zakonske obaveze, kako nalaže Zakon o upravljanju otpadom FBiH, kao i rješenje za ispunja-

vanje njihovih zakonskih obaveza kad je u pitanju zbrinjavanje posebnih kategorija otpada u skladu sa preporukama Evropske zajednice. (EU Direktiva 2008/98/EC o upravljanju otpadom nalaže selektivno prikupljanje otpada i definira hijerarhiju u upravljanju otpadom, gdje uz higijensko-epidemiološku i zdravstvenu zaštitu stanovništva, i energetsko iskorištenje

otpada igra značajnu ulogu u sistemu zbrinjavanja otpada, što praktično znači da se određene komponente otpada smatraju resursom, odnosno sirovinom, a sve u cilju zaštite okoliša).

Radnu grupu koja ujedno sudjeluje u realizaciji projektnih ciljeva su osim predstavnika nosilaca projektnih aktivnosti ALBA Zenice i GIZ-a uključeni i predstavnici REZ Agencije, JKP, JLS, kantonalnih resornih ministarstava ZDK i SBK/KSB, kao i predstavnici ekoloških inspekcijskih službi FBiH i kantona u kojima se realizira projekt.

Planirano je sakupljanje slijedećih posebnih kategorija otpada:

1. ambalažni otpad,
2. otpadna ulja,
3. otpadne baterije i akumulatori,
4. otpadne gume,
5. električni i elektronički otpad,
6. medicinski otpad,

Ovisno o razvoju aktivnosti i iskustava u operativnom dijelu se vrste otpada mogu proširiti i na druge kategorije.

Mjesta za sakupljanje posebnih kategorija će ispunjavati slijedeće uvjete:

- lako dostupno za stanovništvo, blizu centra općine,
- učvršćena podloga po mogućnosti pod nadstrešnicom
- ograđeno u cilju čuvanja sakupljenog otpada od neovlaštenih osoba i životinja,
- pod nadzorom i van radnog vremena,
- prisutnost zaposlenika u dogovoren vrijeme na preuzimanju otpada,
- mogućnost vođenja evidencije o preuzetim vrstama i količinama otpada.

NA POMOLU GENERACIJSKI PROJEKAT

Gradonačelnik Zenice Fuad Kasumović potpisao je memorandum sa investitorima iz Dubaija, a tiče se investicije u buduću poslovnu zonu Antena. Planirana je gradnja sadržaja u kojima će moći cijelodnevno uživati cijela porodica.

“Radi se o velikoj investiciji. Ovo je već četvrti put da investitori dolaze, a danas smo potpisali i memorandum. Ako uspijemo sa ovom investicijom, naredne godine bi se trebalo početi graditi na pomenutom lokalitetu. Ovo

je generacijski projekat i ako uspijemo, slika Zenice skroz će se promjeniti”, kazao je gradonačelnik Fuad Kasumović.

“Naša kompanija zainteresovana je za kupovinu zemljišta na kojem ćemo graditi outlet mol i sve popratne sadržaje. Želimo naglastiti da je lokacija grada impozantna, već smo pripremili određene aktivnosti u vezi sa ovim projektom. Memorandum se odnosi na podršku Grada Zenica, nama kao investitorima. Siguran sam u ostvarenje ove investicije jer su na pripremi ovog

projekta radile međunarodne priznate korporacije, tako da imam povjerenje u ovo što smo počeli”, rekao je predstavnik investitora i potpisnik memoranduma Muhammad A. Al-Yamani.

Kako bi se otvorila mogućnost novim investitorima da dodu u Zenicu, neophodno je da se usvoji prostorni plan Grada Zenica, a gradonačelnik Kasumović je istakao nadu da će se to desiti na narednoj sjednici Skupštine, koja bi se trebala održati krajem ovog mjeseca.

POČETKOM SEPTEMBRA NOVI IZGLED PLATOA ISPRED DOMA ZDRAVLJA ZENICA

Rekonstrukcija javne površine ispred zeničkog Doma zdravlja zajednički je infrastrukturni projekat pomenute zdravstvene Javne ustanove i Gradske uprave Zenice.

“Njegov glavni cilj je da riješi pristupni put Domu zdravlja u Zenici, te da otklonimo ranije prisutne probleme sa kanalizacionom mrežom, a u konačnici i da kasnije gradimo i Plavi put sa izlazom na Bulevar za bržu intervenciju kola hitne pomoći ka bolnicama”, navodi primarijus doktor Ferid Alić, pomoćnik direktora zeničkog Doma zdravlja za medicinske poslove.

“Zasad smo zadovoljni sa dinamikom planiranih radova, koji traju od 30. juna, a vrši se rekonstrukcija i vodovodne, kanalizacione i telefonske mreže te mreže grijanja, čime ćemo dugoročno rješiti sva ova pitanja, a uz to ćemo imati i poseban jednosmjerni ulaz za našu zdravstvenu ustanovu”, naglašava Alić.

Ukupna vrijednost ovih radova je oko 300.000 KM, a finansiraju ih Javna ustanova Doma zdravlja Zenica u iznosu od 60 posto i Grad Zenica sa 40 posto sredstava.

Radovi na projektu rekonstrukcije javne površine ispred zgrade ove zeničke zdravstvene ustanove trebali bi biti okončani početkom septembra, kako je prvobitno i planirano, a zapravo se nastavljaju na realizovan projekt početkom ove godine, kada je napravljen prilaz za kola hitne pomoći iz Masarykove ulice.

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

Gradonačelnik Zenice Fuad Kasumović i Muhammad A. Al-Yamani, direktor kompanije Rasiyat, iz Ujedinjenih Arapskih Emirata potpisali su jučer Memorandum o razumijevanju.

Cilj ovog memoranduma je definisati prava i obaveze Grada Zenice i investitora odnosno Rasiyata u pogledu utvrđivanja uslova za realizaciju projekta izgradnje trgovackog centra i rekreativnog kompleksa, na zemljištu smještenom u Poslovno rekreativnoj turističkoj zoni Zenica-Jug.

Potpisivanju memoranduma prisustvovali su šeik Mohammed bin Saqr al Qasimi te eksperti finske kompanije koja učestvuje u izradi potrebnih studija. Prateći sadržaji koji će krasiti planirani kompleks, biće poznati nakon analize tržišta.

Članovi delegacije UAE su izrazili veliko zadovoljstvo što je došlo do potpisivanja memoranduma o razumijevanju. Istakli su da je geografski položaj grada Zenica više nego povoljan za realizaciju ovog projekta.

Gradonačelnik Fuad Kasumović je visoku delegaciju informisao da je Zenica regionalni centar koji je odlično saobraćajno povezan sa istočnom i zapadnom Evropom, što ga čini izuzetno povoljnim područjem za ulaganja, koja će ga smjestiti u središte šireg regiona. Istakao je da je to grad sporta i grad u kojem se svakodnevno dešavaju događaji međunarodnog karaktera.

Šeik Mohammed bin Saqr al Qasimi je kazao kako je kompanija Rasiyat zainteresovana za izgradnju najsvremenijeg trgovackog centra i rekreativnog kompleksa, na lokalitetu poslovno-turističke-rekreativne zone Zenica-Jug. Također, šeik Mohammed se zanimal za mogućnost ulaganja u izletište Smetovi. Posebno je bio zainteresovan za izgradnju žičare od Smetova do poslovne zone, odnosno do planiranog kompleksa. On je izrazio želju kompanije Rasiyat i za druga ulaganja na širem području grada Zenica, kako bi se stvorio prepoznatljiv centar, ne samo u regiji, nego i Evropi i svijetu.

Tokom sastanka članovima delegacije predstavljena su i pobjednička idejna rješenja nedavno okončanog međunarodnog konkursa za poslovnu zonu Zenica-Jug.

Sagovornici su se složili da se početak radova na izgradnji kompleksa može očekivati 2021. godine.

“Gradska uprava Zenice će vam, apsolutno stojati na raspolaganju 24 sata dnevno. U koordinaciji s vama i aktivnostima koje provodite na pripremi potrebne dokumentacije, poduzimati ćemo naredne korake. U potpunosti smo spremni podržati realizaciju ovog veoma značajnog regionalnog projekta“, poručio je gradonačelnik Kasumović, visokoj delegaciji UAE.

Dodao je da će ako dođe do realizacije ovog projekta, koji je u inicijalnoj fazi, Zenica biti sasvim novi i sadržajno bogatiji grad.

JU „PENZIONERSKI DOM SA STACIONAROM“
ZENIČKO-DOBOSKOG KANTONA ZENICA
Prve zen. Brigade 1 D, Telefon 0312 425 515
Broj : 2594/19
Zenica, 23.08.2019. godine

JU „PenzionerskidomsastacionaromZE-DOKANTONA“ Zenica, na osnovu Odluke Upravnog odbora broj 2573-1/19, od 22.8.2019. objavljuje

JAVNI OGLAS

ZA PRODAJU STALNOG SREDSTVA

Putnički automobil marke golf III

Predmet javnog oglasa (licitacije) je prodaja putničkog automobila marke: Volkswagen Golf III, bijela boja, dizel, 5 sjedišta. Sredstvo je u voznom stanju, registrovano je do 14.01.2020. godine. Godina proizvodnje: 1997, broj šasije: WVW-ZZZ1HZWW0266624, 47 kw, AA-LIMUZINA.

Putnički automobil se može pogledati od 09 do 11 sati danima od ponedjeljka do petka na adresi prodavača.

Prodaja se vrši po principu viđeno-kupljeno.

Zainteresovani se mogu obavijestiti na telefon 032/425-505, 032/425-515.

Ponude sa cijenom dostaviti na adresu Ustanove, Ul. Prve zeničke brigade 1D u zatvorenoj koverti sa naznakom „Za Javni oglas - licitaciju“.

Rok za dostavu ponuda je 6.9.2019.

Ugovor o prodaji sklopit će se sa Kupcem sa najvećom ponuđenom cijenom.

Nakon javno utvrđenog kupca i uplate ponuđenog iznosa na račun JU Penzionerski dom sa stacionarom Ze- do kantona Zenica sklopit će se ugovor o kupo-prodaji i kupac može preuzeti prevozno sredstvo.

**Direktor
Damir Jukić**

Nova kolekcija

ZENICA DOBIVA ŽIČARU DO SMETOVA

Zeničani bi, nakon decenija čekanja, konačno mogli dobiti žičaru poput Trebevićke žičare, a delegacija Grada priprema se ovih dana na put u Austriju, gdje idu da pregledaju i, na koncu, kupe žičaru.

Prema riječima gradonačelnika Zenica Fuada Kasumovića, na realizaciju ove ideje radi se već skoro godinu.

"Igrom slučaja, naš sugrađanin radi elektroniku za žičare u svijetu pa smo u više navrata razgovarali s njim i završavamo aktivnosti u vezi s realizacijom ovog projekta", kaže Kasumović.

Ističe da je Geodetska služba Gradske uprave već odredila lokaciju odakle će ići žičara, a da ni Sarajevo nije kupilo novu žičaru negu je dobilo polovnu.

"Ali, tvrdim da će zenička biti bolja. Za sada, međutim, ne želimo previše govoriti o tome u javnosti dok sve ne bude zvanično", ističe on.

Pomoćnica gradonačelnika za privredu i upravljanje razvojem Amra Mehmedić ističe da su u toku završne aktivnosti te da će više informacija biti poznato krajem mjeseca.

"Putujemo u Austriju gdje idemo da vidimo žičaru, a paralelno s tim rade se i predračuni. Još je nezahvalno govoriti kolika je vrijednost ovog projekta, ali jedno je sigurno, činimo sve da se ovaj projekt realizira", kaže Mehmedić.

Otkrila i buduću trasu žičare, kojom bi se brojni građani Zenice, ali i turisti iz zemlje i svijeta, vozili do Smetova dok uživaju u fascinantnom pogledu na grad Čelika.

"Riječ je o trasi dugoj od tri i po do četiri kilometra. Početna tačka bila bi kod tunela na zaobilaznici Koridora 5C, iznad Gradskog groblja u Crkvicama, a završna kod spomenika na Smetovima", otkriva ona.

NOVI ZAKON ĆE SMANJITI BROJ BORAČKIH UDRUŽENJA

Početkom septembra tekuće godine trebao bi uslijediti konsultativni sastanak oko novog Zakona o boračkim udružnjima, potvrđio je danas za RTV Zenica Sabahudin Ramić, predsjednik Saveza boraca Federacije BiH.

"Novi Zakon trebao bi biti usvojen u posljednjem kvartalu godine", kaže Ramić, te podsjeća da je prošle godine ovaj dokument usvojen na Predstavničkom domu Parlamenta Federacije ali sa mnogim amandmanima.

U Federaciji BiH postoji više od 1.600 udruženja boraca, ali bi ih 70 posto moglo biti ugašeno usvajanjem zakona o boračkim udružnjima od posebnog značaja, što se očekuje ove jeseni.

Na godišnjem nivou se za rad boračkih

udruženja izdvajaju značajna sredstva, pa bi novi Zakon i u ovom segmentu značio uštede i bolju kontrolu raspolaganja.

Cilj je da svaka boračka kategorija ima po jedno, ali reprezentativno udruženje.

Predviđeno je, da na nivou Federacije BiH bude 5 krovnih saveza i da se taj broj prenese i na niže nivo, odnosno kantone i lokalne zajednice.

SERVIS CENTAR UDRUŽENJA "DLAN" NA USLUZI PORODICAMA DJECE I OSOBAMA SA POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Servis centar za podršku porodicama djece i osobama sa poteškoćama u razvoju pri Udruženju „DLAN“, smješten u objektu Javne ustanove Dom porodica u Zenici, za četiri mjeseca otkako je otvoren, opravdao je postojanje, kako korisnika i njihovih porodica tako i finansijera, američke organizacije USAID.

"Centar pruža besplatne usluge porodicama djece i osoba sa poteškoćama, bez obzira na dob, vrstu i stepen poteškoće iz Zeničko – dobojskog kantona", ukazala je danas za RTV Zenica, Amela Talić, sekretarica Udruženja „DLAN“.

Podsjeća da je prethodno potrebna najava i rezervacija.

Korisnicima, kojih je trenutno oko 70, osiguran je boravak u trajanju do četiri sata tokom kojeg su im na raspolaganju rehabilitatori pedagozi, edukatori, kreativne i inkluzivne radionice, dok su za porodice djece i osoba sa poteškoćama u razvoju osigurani pravna pomoć, psihološko savjetovanje, te pomoći u kriznim situacijama.

"Zadovoljstvo je raditi sa ovom djecom, istovremeno to je i izazov, dan je nepredvidiv i svaki donosi nešto novo i lijepo", ističe Adisa Dizdarević, diplomirana socijalna pedagogica u svojstvu rehabilitatora i edukatora.

"Iako je i teško, posao radim s ljubavlju, ova djeca su posebna i od njih imamo posebnu pažnju, kao i oni od nas", naglašava Dizdarević.

U Udruženju „DLAN“ se nadaju finansijskoj pomoći lokalne i kantonalne vlasti, kako bi rad Servis centra bio dodatno ojačan.

PREMA NAJAVAMA NOVI KOTLOVI U FUNKCIJI 2020. GODINE

Na izgradnji infrastrukture buduće kompanije Toplana Zenica, evidentan je napredak u razvoju projekta.

„Novi sistem grijanja koji će započeti sa radom u zimu 2020., konačno će zamijeniti upotrebu uglja za grijanje grada i dovest će do drastičnog smanjenja emisije SO₂ u našem gradu. Godinama radimo na ostvarenju tog cilja i presretan sam što je prvi kotao već stigao u krug Kompanije. Ovo je važna prekretnica u projektu od historijskog značaja za Zenicu”, kazao je između ostalog, generalni direktor ArcelorMittala Biju Nair.

Osim što je najveći akcionar, sa 50% udjela u projektu, ArcelorMittal je garant kreditnih sredstava od EBRD u iznosu od 41 milion eura kojima se osigurava potpuna realizacija projekta.

„Nadam se da će projekt i dalje napredovati prema planu i da neće biti ne-

gativnih utjecaja koji bi usporili odluku Nadzornog odbora ArcelorMittal Zenica za odobrenje preuzimanja kredita. Toplana Zenica i ArcelorMittal Zenica su u

potpunosti međuvisne, i samo ćemo zajedno uspjeti u ostvarenju projekta od najvećeg značaja za razvoj grada”, zaključio je Nair.

INTENZIVIRAJU SE RADOVI NA IZGRADNJI SAOBRAĆAJNICA U POSLOVNOJ ZONI ZENICA 1

U Poslovnoj zoni Zenica 1 intenziviraju se radovi na izgradnji saobraćajnica 7, 7a i 7b sa pripadajućom komunalnom infrastrukturom.

Izgradnja ovih saobraćajnica preduslov je za razvoj malih i srednjih preduzeća te formiranje novih parcela na slobodnom građevinskom zemljištu ukupne površine 45.000 m².

Radovi se izvode u sklopu projekta “Unapređenje infrastrukture u Poslovnoj zoni Zenica 1” koji zajedno finansiraju Grad Zenica i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta. Riječ je o sabraćajnicama koje će omogućiti unaprjeđenje

infrastrukture na principu poboljšanja pristupa, kapaciteta, kvaliteta i atraktivnosti poslovnih zona u gradu Zenica. Ukupna vrijednost projekta “Unapređenje infrastrukture u Poslovnoj zoni Zenica 1” je 620.053,20 KM, od čega su u budžetu Grada Zenica osigurana sredstva u iznosu 370.053,20 KM. Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta podržalo je projekat sa 250.000,00 KM grant sredstava. Posebno je značajno što će implementacija projekta dovesti do otvaranja oko 70 radnih mesta. Poslovna zona Zenica 1 trenutno broji 75 privrednih subjekata sa 1200 zaposlenih.

ZELENE POVRŠINE POSTAJU MJESTA ZA DJEČIJU RADOST

U okviru aktivnosti čiji je cilj poboljšanje uslova života na području Grada Zenica, Grad-ska uprava u proteklih nekoliko mjeseci izgradila je ili su u toku aktivnosti na izgradnji, jedanaest igrališta za djecu i

omladinu, uključujući i ono u mjesnoj zajednici Sejmen, gdje je sufinansijer UNDP.

Nova dječja igrališta izgrađena su, odnosno grade se u naseljima Blatuša, Centar – Kineski zid, Jalija, Crkvice, Bilino

polje, Zmajevac, Mokušnice i Gradskom parku kod Mužičke škole. U mjesnim zajednicama Topčić Polje i Klopče izgrađeni su sportski poligoni za odrasle. U planu je izgradnja još pet novih igrališta.

“Neiskorištene zelene površine pretvaramo u mjesta za dječiju radost i druženja, istovremeno vodeći računa o sigurnosti naših najmlađih sugrađana”, kaže Fuad Kasumović, gradonačelnik Zenice.

GRAD ZENICA FINANSIRA TROŠKOVE PREVOZA UČENIKA, TE UDŽBENIKE ZA SVE UČENIKE PRVIH RAZREDA

Iz Gradske uprave obavještavaju učenike srednjih škola koji vozare od kuće do škole preko pet kilometara, da će Grad Zenica za školsku 2019/2020. godinu finansirati troškove prevoza učenika srednjih škola sa područje Grada Zenice, u procentu zavisno od socijalnih uslova roditelja.

Istovremeno, Grad će i ove godine kupiti udžbenike za sve učenike prvih razreda.

Pomoćnica gradonačelnika za društvene djelatnosti, Sumea Mujkanović, naglašava da prema kriterijima raspodjele budžetskih sredstava namijenjenih za prevoz, uz potrebnu dokumentaciju Grad Zenica će sufinansirati dio sredstava slijedećim učenicima pod uslovima:

Da je redovan učenik, da učenik od

kuće do škole vozari preko 5 kilometara, da su roditelji korisnici stalne novčane pomoći, da se roditelji učenika nalaze

na evidenciji Biroa za zapošljavanje ili na čekanju posla, odnosno da su penzioneri, ili zaposleni radnici sa minimalnom penzijom.

Služba od danas pa do 30. augusta, putem protokola, zaprima potrebnu dokumentaciju uz popunjeni propisani obrazac. Pravo na subvenciju prevoza imaju i roditelji čija djeca pohađaju školu za gluhe i slijepе u Sarajevu.

Inače, za ove namjene iz budžeta će biti izdvojeno 200.000 konvertibilnih maraka, a očekuje se da pravo na subvencije ostvari oko 800 učenika sa područja Grada Zenica.

Paralelno, Grad je obezbijedio i sredstva za kupovinu udžbenika za sve učenike prvog razreda osnovne škole. Prijedlog će uslijediti od 3. septembra.

kristal®
Vaš svijet stakla

STAKLENE ZIDNE OBLOGE

Poslovni centar 96, 72250 Vitez - Bosna i Hercegovina
+387 30 717 733 - www.kristal.eu - info@kristal.eu

ZNAČAJNI POMACI U RADU DOMA PENZIONERA

Javna ustanova Dom penzionera sa stacionarom u Zenici, proteklih dana primio je 150-tog korisnika usluga, što je rekordan broj u poslijeratnim godinama.

U proteklih 10 mjeseci načinjen je značajan pomak u pogledu nabavke novih sredstava i opreme, pri čemu u menadžmentu ustanove vrlo važnim ističu nabavku sanitetskog vozila.

"Pored toga unaprijeđen je obim medicinskih usluga, zahvaljujući dobroj saradnji sa zeničkim Domom zdravlja, sa kojim je potpisani novi ugovor uz informatičko uvezivanje", naglašava direktor Doma penzionera, Damir Jukić.

Nabavljena je i nova vatrogasna oprema, uz obuku zaposlenika iz protivpožarne zaštite, nove zavjese, posteljina, ma-

ZENIČKI STRUČNJAK ZA VETERINARSTVO

Među 150 mentora svijeta, koji su bili uključeni u međunarodni mentorski pilot projekat vezan za koncept „Jednog zdravlja“ okončan ovih dana, jedini bh. predstavnik Rusmir Goletić, stručni saradnik za veterinarsko javno zdravstvo zeničkog Instituta za zdravlje i sigurnost hrane, ušao je u krug desetaka najuspješnijih mentora u svijetu.

„Projekat je trajao od sredine prošle godine i pod pokroviteljstvom ISHOA, Međunarodne alianse studenta „Jednog zdravlja“, a podrazumijevao je edukaciju preko 230 studenata iz 40-tak zemalja svijeta o konceptu „Jednog zdravlja“, koji je zapravo multidisciplinarni pristup, s ciljem očuvanja zdravlja ljudi, životinja, biljaka, i okoliša“, pojašnjava Rusmir Goletić.

„To što je moje mentorstvo uvršteno u desetak najuspješnijih u svijetu, svakako je veliko zadovoljstvo, a zadovoljstvo je bilo i učestvovati u ovakovom projektu, što će sigurno doprinijeti i mom radu lično, i radu Instituta za zdravlje u Zenici, ispred kojeg sam i učestvovao u projektu“, ističe Goletić.

draci, stolnjaci, te je izvršen remont kotlova i ventilacije.

Ivana Hinger iz Vareša u zeničkom Domu penzionera je 23 mjeseca.

Naglašava da je zadovoljna kompletnim uslugama, na visokom nivou je održavanje čistoće i urednosti.

„Još uvijek sam pokretna i dosta stvari mogu sama uraditi, a kada je potrebno priskoče u pomoć zaposlenici ustanove“, kaže gospođa Hinger.

„Za kapitalne projekte u Domu penzionera Zenica, neophodno je produženje ugovora sa Fondom PIO FBiH, koji ističe nadne godine“, podsjeća direktor Damir Jukić, uz očekivanje da će se to uspješno okončati, jer osim pozitivnog poslovanja, uslov je i zadržavanje djelatnosti.

CINESTAR STIŽE U ZENICU

Zenica će krajem ove godine dobiti savremene kino dvorane koje će biti opremljene najsavremenijim tehnologijama u skladu sa posljednjim svjetskim trendovima i standardima.

Kino dvorane Multiplexa Ecran Zenica će zakupiti CineStar grupacija, koja će od kraja septembra početi sa renoviranjem postojećih kino dvorana. Radovi na adaptaciji i modernizaciji bi trebali trajati oko 2 mjeseca.

CineStar grupacija svoje početke bilježi još davne 1948. godine, kada je kompanija Kieft & Kieft Filmtheater GmbH otvorila svoje prvo klasično kino u Lübecku u Njemačkoj.

Nakon više od četiri decenije rada, 1993. godine otvaraju svoje prvo CineStar multipleks kino u Njemačkoj i započinju sa širenjem po cijeloj Evropi. Nekad mala porodična firma Kieft & Kieft je danas dio CineStar grupe – s više od 100 multipleksa u više evropskih zemalja.

Prvi multipleks u Bosni i Hercegovini, CineStar Mostar, kompanija Blitz-CineStar otvara 2012. godine, s ukupno 5 dvorana i 700 sjedišta. Nakon Mostara, slijedi otvaranje i druga dva multipleksa: CineStar Bihać 2014. godine sa 6 kinodvorane i 834 sjedišta, te CineStar Tuzla 2016. godine sa 5 kinodvorana i 789 sjedišta. CineStar 4DX Delta Planet u Banjaluci svoja vrata otvorio je 2019. godine s ukupno 6 dvorana i 725 sjedišta izvedenih u koži.

CineStar u Bosni i Hercegovini nudi najsuperiornejše kino-formate: 4DX, RealD, 3D digitalnu tehnologiju, eXtreme dvorane i 3D zvuk. Gigantska „Wall to

Wall“ i „Floor to Ceiling“ filmska platna, amfiteatarski raspored sjedišta, vrhunski zvučni sistem Dolby Digital 5.1 i Dolby Digital 7.1 Surround EX koja osiguravaju kristalno jasnu sliku i ton, neke su od najvažnijih karakteristika superiornosti CineStarovih multipleksa.

*Nova
kolekcija*

GS

13. MEĐUNARODNA SMOTRA FOLKLORA U MEHURIĆIMA OKUPILA 20 KULTURNO-UMJETNIČKIH DRUŠTAVA

13. Međunarodna smotra folklora 2019, na kojoj je nastupilo 20 kulturno-umjetnička društva iz BiH, Sjeverne Makedonije i Crne Gore održana je sinoć u Mehurićima, nadomak Travnika u organizaciji Kulturno-umjetničkog društva „Mladost“ Višnjevo.

Svojim zapaženim i kontinuiranim djelovanjem u pravcu očuvanja i zaštite bh. tradicijskih vrijednosti, kao i organizovanjem brojnih smotri folkora, grupa entuzijasta i zaljubljenika u folklor okupljenih oko KUD-a „Mladost“ Višnjevo danas vrijedno doprinosi u promociji i popularizaciji kulturnog naslijeđa širom Bosne i Hercegovine, ali i dalje.

Predsjednik KUD-a „Mladost“ Višnjevo, Emir Karić kazao je da ovom, ali i svim drugim smotrama folklora prvenstveno nastoje njegovati i promovisati suživot i dobrosusjedske odnose kao i od zaborava sačuvati ovaj vrijedni i jedinstveni oblik narodne umjetnosti.

-Očuvanje i promocija naše folklorne baštine naroda BiH kao i susjednih zemalja, upoznavanje i druženje, stvaranje novih prijateljstava mladih i starih kroz igru i pjesmu naš je primarni cilj i misija, istaknuo da je neophodno zajedno njegovati tradiciju, folklor i prijateljstvo, jer samo tako se može raditi i graditi domovina.

Ljubitelji folklora sinoć su imali priliku uživati u nastupima članova kulturno-umjetničkih društava koji su pod-

BiH, Šermsudin Mehmedović, a 13. Međunarodnu smotru folklora otvorenom je proglašio premijer Vlade Srednjobosanskog kantona, Tahir Lendo naglasivši da je ovo najbolja smotra folklora koju srednja Bosna ima. Lendo je također istaknuo da je neophodno zajedno njegovati tradiciju, folklor i prijateljstvo, jer samo tako se može raditi i graditi domovina.

Ljubitelji folklora sinoć su imali priliku uživati u nastupima članova kulturno-umjetničkih društava koji su pod-

vještim palicama vrsnih koreografa prezentirali brojne različite pjesme i plesove iz BiH i zemalja iz regiona. Također, ovom prilikom održan je i sajam vlašičkog sira, organske hrane i rukotvorina u okviru kojeg su proglašeni najbolji učesnici.

13. Međunarodna smotra folklora 2019 održana je na platou kod Osnovne škole „Mehurići“, a prethodio joj je defile svih učesnika manifestacije kroz Mehuriće.

ZAVIČAJNI MUZEJ PREDSTAVIO PROJEKAT „U KAMENU UKLESANO“

U Zavičajnom muzeju u Travniku predstavljen je projekat pod nazivom „U kamenu uklesano“. Predstavljena je info-tabla i interaktivna mapa www.stecakmap.info koje su prezentirali dr. Gorčin Dizdar i direktorica Zavičajnog muzeja Travnik, Fatima Maslić. Organizatori prezentacije su Zavičajni muzej Travnik i Fondacija Mak Dizdar. Interaktivna mapa www.stecakmap.info realizirana je uz podršku USAID-a i IOM-a.

-U Zavičajnom muzeju u Travniku svečano je predstavljena info-ploča projekta stecak.map, koja će biti postavljena u dvorištu muzeja. Na ploči je predstavljena mapa najznačajnijih nekropola općine Travnik kao i osnovne informacije o stećcima.

Zahvaljujem lokalnoj koordinatorici projekta gđi. Fatima Maslić i svim volonterima! – napisao je na svom FB profilu dr. Gorčin Dizdar.

Nakon toga mr. Ajla Sejfulli, kustos – areheolog prezentirala je „Areološka istraživanja srednjovjekovnih nekropola na području općine Travnik“.

ZAVRŠENA LIKOVNA KOLONIJA “STARA BOSNA” U VRANDUKU

Završena je sedma po redu likovna kolonija zeničkog Preporoda o temi „Stara Bosna“. Kolonija je održana u povodu obilježavanja 830-e godišnjice

ce potpisivanja Povelje Kulina bana.

Na lokalitetu vrandučke kule, slikalo je 12 slikara iz nekoliko gradova: Vareša, Travnika, Zenice, Žepča i Za-

vidovića.

Mustafa Faljić, član je Društva likovnih umjetnika Impresija iz Zavidovića, i motiv njegovog djela jeste panorama rijeke Bosne i džamija Sultana Mehmeda Fatiha kod vrandučke kule.

Zenički slikar Mirsad Šišić već je četvrtu godinu učesnik ove Preporodove kolonije, i kaže da su ambijent Starog grada Vranduka i tema „stara Bosna“ vrlo inspirativni.

„Naslikao sam ovaj put dvije slike. Jedna je otvoren prozor, kao pogled u slobodu, i cvijeće na prozoru, a druga razgovor djevojke s mladićem u narodnoj nošnji“, kazao je Šišić.

Prema riječima predsjednice Preporoda, kolonija se održava tradicionalno u povodu obilježavanja godišnjice od potpisivanja Povelje Kulina bana.

„Izložba će biti vrlo skoro u Zenici, a potom ćemo sve radove predstaviti u gradovima iz kojih dolaze umjetnici, učesnici likovne kolonije“, kazala nam je Amna Sofić, dodajući da će dio ovog opusa biti izložen i na Dan državnosti Bosne i Hercegovine.

OKTOBAR MJESEC SYBER SIGURNOSTI

OKTOBAR mjesec CYBER SIGURNOSTI

KAKO ZAŠTITI DIJETE OD NEPRIMJERENIH SADRŽAJA NA INTERNETU

Razvoj tehnologije doprinio je tome da je internet svima dostupan, obzirom da je prepun vulgarnosti, neprimjerenih sadržaja, roditelji moraju imati nadzor nad djecom kako bi zaštitili najmlađu populaciju.

Pojavom tehnologija razvio se i cyber kriminal, nažalost niko nije zaštićen od cyber krađa, nasilja ili pornografije. Većina sadržaja je neprilagođena ili nepri-mjerena za djecu, stoga redovna kontrola nad djetetom je neophodna, kako ne bi došlo do neželjenih posljedica.

„Najbolja zaštita jeste izgradnja povjerenja u odnosu roditelj – dijete. To znači da roditelj kroz svakodnevnu komunikaciju sa djetetom dobija povratnu informaciju šta dijete radi na internetu. Drugi vid je pravovremeno uočavanje znakova da se sa djetetom nešto događa, a to su: promjena ponašanja djeteta, asocijalno ponašanje, pretjera-no korištenje interneta, slabe ocjene u školi, skrivanje ekrana u prisustvu roditelja, brzo prebacuje druge internet stranice, djele njezino nervozno“, izjavio je za

naš portal, Šemsudin Delić, inspektor na odsjeku za opći kriminalitet.

Roditelji kroz razne alate, aplikacije i programe mogu imati uvid u to, šta dijete radi na internetu i koje stranice posjećuju.

„Programi dadilje su aplikacije koje omogućavaju roditeljima kontrolu i pristup sadržaju, kojim dijete pristupa na internetu, od jednostavnih koji omogućavaju blokadu po pretrazi ključnih riječi, pa do sofisticiranih, koji omogućavaju potpunu kontrolu i pristup sadržaju koji pretražuju djeca“, dodao je Delić.

Ovi programi omogućavaju roditeljima da imaju potpuni nadzor i kontrolu nad time, šta dijete radi na svom uređaju.

„Aplikacije su većinom besplatne i nude određene mogućnosti, kao što su: vremensko ograničenje korištenja interneta, blokiranje pristupa, praćenje historije pretraživanja, uvid u komunikaciju, kontrola sa jednog uređaja na drugi, odstranjivanje vulgarnih riječi“, poručio je Delić.

MUP ZDK na svojoj stranici mupzdk.gov.ba u dijelu za cyber sigurnost, periodično objavljuje biltene prilagođene za djecu i dostupan je link sigurnodijete.ba, koji se bavi isključivo sigurnošću djece na internetu.

„Ukoliko primjetite da je vaše dijete na neki način žrtva internet nasilja, prijavite to kako bi pravovremeno spriječili neželjene posljedice ili dalje nasilje“, pojasnio je Šemsudin Delić.

U oktobru će biti održana kampanja „Oktobar mjesec cyber sigurnosti“, koju će provoditi MUP ZDK.

NAKON MJERENJA U 34 ŠKOLE U ZDK, SVAKI SEDMI SREDNJOŠKOLAC UPUĆEN LJEKARU

U okviru skrininga pregleda za rano otkrivanje poremećaja lokomotornog sistema učenika osnovnih i srednjih škola u ZDK, kojeg je provela Služba za školsku higijenu Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica (INZ) u protekljoj školskoj godini, bilo je obuhvaćeno 2.657 učenika u 34 srednje škole. Od tog broja 14,5 posto učenika ili svaki sedmi je upućen na dalji tretman kod ljkara porodične ili opće medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Najčešće prisutni poremećaji su loše posturalno držanje tijela (kod 68,4 posto djece), deformiteti grudnog koša (kod 8,5 posto), spušteno stopalo (kod 27,5 posto), dok je kod 4,4 posto učenika prisutno više poremećaja istovremeno.

Upoređujući dobijene rezultate s rezultatima skrininga provedenog u uzrastu prvog i šestog razreda osnovnih škola uočava se da je postotak učenika s uočenim problemom veći kod srednjoškolaca, kažu u Službi za školsku higijenu INZ-a.

Kako otkriti deformitete kičme

Lokomotorni sistem predstavlja koštano-zglobno-mišićni sistem koji omogućava promjenu položaja u prostoru, daje čvrstinu tijelu i dinamiku pokretima. Da bi se shvatilo koliko je lokomotorni sistem komplikovan i osjetljiv, kao primjer može poslužiti stopalo koje je građeno od 26 kostiju koje su međusobno spojene sa 33 zglobova i više od 100 mišića, tetiva i ligamenata. U svakodnevnom životu primjetno je da veliki broj djece, ali i odraslih, zauzima nepravilan stojec ili sjedeći položaj. Neudobne stolice, školske torbe neadekvatnog oblika i težine, rad za računaram, nepravilna ishrana i nedovoljna fizička aktivnost uzrokuju značajan porast prisutnosti deformiteta lokomotornog sistema. Djeca dnevno prosječno provedu oko šest sati sjedeći u školskim klupama, a osim toga na putu od kuće do škole i obratno nose pretrpane školske torbe.

Da bi deformiteti kičmenog stuba (kičfoza, skolioza, lordoza), grudnog koša ("ljevkaste" i "kokošije" grudi) i stopala ("ravno" stopalo) bili uspješno liječeni najvažnije je njihovo rano otkrivanje redovnim skrining programima, te kontrolama, ističu u INZ-u.

S ciljem preventivnog djelovanja Služba za školsku higijenu Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica kontinuirano provodi skrining program za rano otkrivanje poremećaja lokomotornog sistema za učenike osnovnih i srednjih škola na po-

● Deformiteti lokomotornog sistema kod školaraca sve izraženiji, veći su u srednjoj nego u osnovnoj školi

dručju ZDK s ciljem preveniranja eventualnih negativnih uticaja na rast i razvoj djece.

Skrining se sastoji iz dva djela – vizuelni pregled (hod, spuštanje u čučanj, simetričnost nogu, karlice, grudnog koša, lopatica i ramenog pojasa), te pregled kičmenog stuba i stopala pomoću aparata – skoliometra i podoskopa.

Nakon obavljenog skrininga pregleda kod djece kod koje se uoči odstupanje od uobičajenih vrijednosti izdaje se uputnica/preporuka za dalju dijagnostičku obradu kod ljkara opće/počišćene medicine, te kod fizijatra.

Znaci koji mogu da ukazuju na prisustvo deformiteta mogu se potvrditi pažljivim posmatranjem djeteta u uspravnom položaju. Najprije se posmatraju stopala, da li je težina ravnomjerno raspoređena, položaj prstiju i skočnih zglobova. Noge, karlica, lopatice i rameni pojasi trebaju da budu simetrični. Kičmeni stub posmatran s leđa treba da bude u pravoj liniji.

Djecu kod kojih se uoče nepravilnosti treba uputiti na korektivnu gimnastiku (terapijske vježbe koje imaju za cilj ponovno uspostavljanje narušene ravnoteže između koštano-zglobnog sistema i mišića). Korigovanje deformiteta kičmenog stuba je dugotrajan proces koji zahtijeva veliko angažovanje kako zdravstvenih radnika, tako i djeteta i njegovih roditelja.

Preporuke za zdraviju kičmu, pravilno sjedenje i odabir školske torbe

Kako navode stručnjaci Službe za školsku higijenu, osnovne preporuke za očuvanje zdravlja lokomotornog sistema podra-

zumjevaju da bi školarci trebalo da budu fizički aktivni najmanje jedan sat dnevno, te je radi očuvanja vitalnosti koštano-mišićnog sistema neophodno unositi bjezančevine životinjskog porijekla, namirnice bogate kalcijumom, vitaminima A, D i C. Tu spadaju mlijeko i mliječni proizvodi, zeleno povrće (špinat, brokule), mahunarke, riba i voće. Također, plivanje je izuzetno dobro, jer voda koja okružuje tijelo rasterećuje kičmu. Dok plivamo, naša kičma je pod deset puta manjim pritiskom nego kad hodamo.

Pravilno sjedenje u školskoj klupi podrazumijeva da visina stolice i stola moraju omogućiti da dijete drži obje noge na podu, da sjedi pravilno s blago nagnutim trupom. Ramena bi trebalo da budu opuštena, glava uspravna, a nadlaktice smještene uz tijelo. Rastojanje očiju od klupe treba da iznosi 35-45 centimetara.

Na kraju, ali nipošto i najmanje bitno je da imate u vidu prilikom odabira školske torbe sljedeće savjete – Birajte ruksake za djecu koji su izgrađeni od laganijih tkanina. Težina torbe ne bi smjela biti veća od 10-15 posto djetetove težine, dno torbe ne bi trebalo biti ispod djetetovog struka, a vrh treba biti ispod linije ramena.

Naramnice trebaju biti dovoljno široke (oko sedam cm) i mekane (obložene) kako se ne bi usijecale u ramena, a njihovu dužinu treba adekvatno prilagoditi. Nošenjem ruksaka na oba ramena smanjuje se pritisak na samo jednu stranu kičme i teže stvari unutar torbe treba stavljati bliže kičmi.

ZAVRŠEN KENGUR KUP: OKK ČELIK POBJEDNIK U NAJATRAKTIVNIJOJ KATEGORIJI

Završen je 21. Međunarodni košarkaški turnir, Kengur kup Zenica, koji je okupio oko 400 mladih košarkaša i košarkašica, raspodijeljenih u pet kategorija.

U finalu juniora, ekipa Čelika je savladala Kengur, 88:66, a MVP ove kategorije je košarkaš Čelika, Kristijan Tomić. U konkurenciji kadeta, pobjednik je slovenski Branik Maribor, koji je u finalu savladao ekipu PVSK-a, sa 53:46. Za najboljeg igrača proglašen je Tomaž Rajter

iz Branika.

Kategorija pioniri, donijela je zanimljive mečeve, a u finalu je ponovo slovenski Branik, bio bolji od domaćina Kengura 34:33, dok je titulu najboljeg igrača ove kategorije ponio Danko Cvitanović iz Kengura.

Ekipa ZTE Zalaegerszeg, pobjednik je kategorije predpionira, savladavši domaći Kengur rezultatom 46:32, dok je MVP bio Mark Mezofi iz ZTE-a. U

posljednjoj kategoriji pionirki, ekipa Ragusa iz Dubrovnika, osvojila je prvo mjesto, pobijedivši Tešanj sa velikih 39:6. Na ovogodišnjem Kengur kupu učestvovalo je preko 400 dječaka i djevojčica u 5 kategorija, učesnici su bili stari sportski prijatelji iz Mađarske, koji u Zenicu dolaze već 18. godinu zaredom, zatim iz Slovenije, Hrvatske, Srbije. Naravno tu su i ekipe iz cijele BiH.

OTVORENA DANSKA ŠKOLA FUDBALA U ZENICI

Otvorena zabavna Danska škola fudbala, projekat je koji na prostorima naše države traje više od 20 godina. Desetu godinu zaredom Gradska uprava Zenica, generalni je pokrovitelj ove velike sportske radionice na otvorenom.

Partneri u projektu su Društvo pedagoške fizičke kulture Zenica i Sportska škola Winner Zenica. Više detalja o ovom projektu saopšteno je na današnjoj press konferenciji.

„Ove godine smo uveli jednu novinu. Pored fudbalskih klubova, djece iz osnovnih škola učesnici će biti ustanove koje rade sa najmlađim uzрастимa: JU za predškolski odgoj i obrazovanje Zenica, privatne ustanove: Abakus, Tratinčica i Bambi. Cilj je okupiti što veći broj djece, i omogućiti im da se zabave“, izjavio je Sanjin Aldobašić, lider škole.

Otvorena zabavna škola fudbala će se realizovati od 23. do 29. augusta na B terenu Kamberovića polje od 10 do 12 sati.

„Organizaciji ovogodišnje manifestacije prethodio je seminar u Hrvatskoj, gradu

Čakovcu, kojem je prisustvovalo 15 trenera, koji će raditi sa djecom. Prije toga obavljeno je certificiranje istih trenera, a dobili su fiffinu licencu za rad sa djecom. Grad Zenica do sada ima osposobljenih 30 trenera za rad sa djecom. Ovoga puta će sa djecom raditi treneri iz nogometnih klubova: Sporting, ZSK 2013, Fortuna i Tempo sport. Biće uključen i ragbi klub Čelik“, izjavio je Ermin Zukić, lider škole.

„Gradska uprava je već desetu godinu

pokrovitelj ove manifestacije za najmlađe. Grad je stavio svoje kapacitete na raspolaganje putem Javnog preduzeća za upravljanje i održavanje sportskih objekata. Nadam se da će proteći sve u najboljem redu“, naglasio je Kenan Uzunović, stručni saradnik za sport u Gradskoj upravi.

Svečano otvaranje Otvorene Danske zabavne škole fudbala je u ponedjeljak 26. augusta u 11 sati.

RK ČELIK JUNIOR POČEO PRIPREME ZA NAREDNU SEZONU

Prozivkom i prvim treningom su sa pripremama za narednu sezonu počeli rukometni Čelik juniori.

Kako je kazao trener Vladimir Zeljko pripreme su kasnile 10-ak dana, ali s obzirom da se prvo kolo igra 21. i 22. septembra, smatra da imaju dovoljno vremena za kvalitetne pripreme i da će spremno dočekati start šampionata.

“Kostur ekipe je ostao iz prošle sezone, osim Bajramovića koji ide u Hrvatsku i čiji ćemo status znati do 25. ovog mjeseca. U pregovorima smo sa dvojicom igrača koji bi nas trebali pojačati, ali o tome ćemo kad finaliziramo dogovor. Ambicije su napraviti u predstojećoj se-

zoni više nego u prošloj kada smo bili trećeplasirani. Smatram da ćemo se mi i Krivaja boriti za ulazak u Premijer ligu. Mi nemamo kapaciteta, ali ukoliko nam se ukaže prilika, svakako da ćemo je iskoristiti”, kazao je Zeljko.

Jedan od najboljih igrača ovog tima Amar Kobilica kazao je da su u prošloj sezoni ostvarili zapažen rezultat.

“Ove godine moramo više. Imamo kvalitetnu ekipu, nastojat ćemo se što bolje pripremiti i odgovoriti zadacima koji budu pred nama”, istakao je Kobilica.

U Doboju će se održati sjednica Upravnog odbora Rukometnog saveza BiH i to 20. augusta na kojoj će biti usvojen

izgled takmičenja u narednoj sezoni, odnosno da li će ostati kao i do sada, dvije Federalne lige ili će se formirati jedinstvena Super liga Federacije.

Za omladinske selekcije ovog kluba tokom ljeta nije bilo pauze, te su oni treirali bez prekida, ali sa smanjenim intenzitetom. Istovremeno, učestvovali su i na nekoliko turnira gdje su ostvarili dobre rezultate.

U naredenoj takmičarskoj sezoni Zenica će ponovo imati dva predstavnika u ligi Federacije. Naime, pokušaj ujedinjenja Škole rukometnog Čelik junior i Čelika ni iz trećeg pokušaja nije uspio jer iz starijeg ligaša nisu htjeli pristati na ponuđeni ugovor.

ZAVRŠENO POSTAVLJANJE REFLEKTORA

Javno preduzeće za upravljanje i održavanje sportskih objekata završilo je radove na postavljanju reflektora na atletskom stadionu, kao i tenis terenima.

Ovim će sportašima biti olakšan trenažni proces, jer će u ovim toplim danima tereni biti otvoreni i tokom večernjih sati.

Pomoćnik direktora za projekte i razvoj, Feđa Jovanović, ističe da je riječ o nastavku programa koji se realizuje u saradnji sa federalnim ministarstvom za sport i kulturu.

„I ove godine smo prošli na natječaju. Aplicirali smo za sredstva za osvjetljenje tenis terena i atletske staze. Tenis tereni su ranije završeni, a danas i atletska staza, tako da će trenažni proces biti moguć i tokom večernjih sati“, kaže Jovanović.

Sa postavljanjem reflektora stvaraju se još bolji uslovi za trenažni proces.

„Kao što vidite danas je blizu 40 stepeni i nemoguće je trenirati. Ovaj projekat će sigurno pomoći sportistima i građanima Zenice da se bave sportom i da treniraju u boljim uslovima. To se isto odnosi i na zimski period kada su dani kraći i kada se ne može raditi drugi trening koji je sportistima neophodan“, rekao je Jovanović.

Vrijednost investicije iznosi 10 000 konvertibilnih maraka.

RAGBI KLUB ČELIK JEDAN JE OD NAJUSPJEŠNIJIH SPORTSKIH KOLEKTIVA U BIH

Ragbi klub Čelik, već duži niz godina, jedan je od najuspješnijih sportskih kolektiva, ne samo u Zenici već i u BiH, i regionu. Posebnu pažnju u protekloj sezoni posvetili su radu sa mlađim kategorijama. Najmlađe selekcije U10, U12 i U14 godina, učestvovali su na turnirima širom Evrope.

„Posebno bih istakao učešće na razvojnog turniru u Francuskoj, gdje je naša selekcija U10 osvojila prvo mjesto u konkurenciji 35 timova. Zatim međunarodni razvojni turnir u Italiji uz učešće 2000 mlađih takmičara. Organizovali smo niz edukaciju, implementirali više projekata u lokalnoj zajednici, organizovali

gostovanje poznatih trenera iz Evrope. Uspješno smo organizovali Drugi ragbi kids festival sredinom maja, na kojem su učestvovali ekipi iz Srbije, Italije, Hrvatske i naše zemlje. U ragbi klubu Čelik veoma smo zadovoljni urađenim. Naravno treba istaći pomoć roditelja, kao i Grada

Zenica i Zeničko – dobojskog kantona“, naglasio je u svojoj izjavi za Zenicainfo.ba, Mirza Oruč, trener i član Upravnog odbora ragbi kluba Čelik.

Za narednu sezonu 2019/20 godina kako je istakao Oruč, seniorska ekipa je već počela pripreme. Očekuje ih nastup u domaćem

prvenstvu ragbija 7, i ragbija XV i Regionalnoj ragbi ligi, kao i novoj formi regionalnog takmičenja koji su započeli sa ekipama iz Srbije, a koji se igra turnirski.

Za kraj septembra i početak oktobra u planu je odigravanje dvije prijateljske utakmice sa ekipom iz Engleske. U toku su pregovori i više detalja biće poznato do kraja ovog mjeseca. Biće organizovan i trenerski kamp sa vrhunskim trenerima iz Škotske. Najmlađe selekcije dječaka U10, U12 i U14, učestvovat će na turniru u Hajdelbergu u Njemačkoj, dok će djevojčice U14 putovati u Ankou, u Italiji.

ÖZER O PREMIJER LIGI: IGRAČI MORAJU PROMIJENITI RAZMIŠLJANJE I PONAŠANJE AKO ŽELE BOLJE KARIJERE

Trener Čelika Hasan Özer u razgovoru za BHT 1 govorio je i o kvalitetu Premijer lige BiH, istakavši da je u mnogim segmentima neuporediva sa turskom Superligom.

Trener Čelika Hasan Özer u razgovoru za BHT 1 govorio je i o kvalitetu Premijer lige BiH, istakavši da je u mnogim segmentima neuporediva sa turskom Superligom.

Ipak, smatra da i u PLBiH postoje kvalitetni igrači, ali da za napredak moraju promijeniti određene navike.

“U Turskoj jedan igrač vrijedi kao kompletan ekipa ovde, a vi sami izvucite zaključke iz toga. Gledamo da se borimo i da kvalitet lige podignemo na viši nivo. Dobrih igrača ima u Premijer ligi, ali njihovo razmišljanje i ponašanje treba promijeniti, ako žele napraviti bolje karijere. Koliko god da su finansijski slabe, u Premijer ligi ima i kvalitetnih ekipa”, rekao je Turčin na klupi kluba sa Bilićnog polja.

Özer je kao fudbaler nastupao za mnoge turske klupove, igrao je i za tursku U-21 reprezentaciju i upisao je četiri utakmice za A reprezentaciju Turske. Kao trener je vodio Elazigspor, Manisaspor, Gaziantepspor, Buraspor, Rizespor i Kayserispor.

Podsjetimo, Čelik je na početku ove sezone sa turskim stručnjakom dogovorio saradnju na dvije godine.

USPJEŠAN USPON ZENIČANA NA "KROV EVROPE" MONT BLANC

Adnan Bičakčić iz Zenice, sa svoja dva sina, Denisom (18) i Alenom (15), te pridruženim članom Hazimom Muračevićem, protekle sedmice su izvršili uspješan uspon na "krov Europe" Mont Blanc 4810 m.

Radi se o poznatoj zeničkoj sportskoj porodici Bičakčić. Mlađi sin Alen je član juniorske skijaške reprezentacije BiH, a Denis je trener u Ski klubu "ZE-2010". Već iza sebe imaju zahtjevne uspone na skoro sve bosanskohercegovačke planine, te Triglav, Mangart, Olimp, Marmolada u Dolomitima, i najviši vrh Austrije Grossglockner.

Ekspediciju na Mont Blanc započeli su u Chamonixu, u kampu gdje sačekali povoljnu vremensku prognozu. Iz Le Fayeta su vozom – Tramway du Mont – Blanc došli do početne tačke uspona na 2372 m. Prva duža pauza je na domu Tête Rousse na 3167 m. Alpinistička skoro vertikalna staza između dva doma, prolazi kroz tzv. "Kuloar smrći" koji je prozvan tako zbog konstantnog odrona i opasnosti od kolizije sa odlomljenim stijenama.

U dom Refuge du Goûter 3815 m su stigli u poslijepodnevnim satima gdje su prenoćili. Uspon na vrh obično započinje u noćnim satima, te se tim oko 1 sat poslije ponoći pod svjetlom čeonih lampi zaputio prema vrhu, zahtjevnom stazom nazvanom "Žilet" koja je pri temperaturi od oko -15 stepeni, i udarima vjetra oko 50 km na sat, uz opasnost propadanja u ambis na talijansku ili francusku stranu planine, predstavljala veliki izazov.

Penjanje je dodatno otežala i pojava simptoma visinske bolesti kod jednog člana tima. Vrh su dosegli u zoru oko 06:05 sati, gdje su uprkos snažnim naletima vjetra uspjeli zabilježiti par fotografija i pozdraviti izlazak sunca. Istim putem su se do večeri spustili u bazu, gdje su proslavili uspon zajedno sa članovima makedonskog tima i dvojicom alpinista iz Sarajeva s kojima su se družili i tokom uspona.

Alenu Bičakčić je jedan od najmlađih Bosanaca koji je uspio ispenjati taj vrh, a već ga očekuje nastavak priprema za predstojeću skijasku sezonu na glečeru Hintertux. Porodica Bičakčić, otac Adnan i sinovi Alen i Denis su i dugogodišnji članovi i instruktori Saveza izviđača grada Zenice.

KUĆNI DEKOR

UKRASITE ZIDOVE VAŠEG DOMA POPUT PROFESIONALCA

Najjeftiniji i najbrži način da potpuno promijenite dosadašnji izgled vašeg doma su – zidovi! Naučite kako da ih dekorirate i napravite vaš dom udobnijim i atraktivnijim mjestom.

Kako biste se pozabavili tehnikama ukrašavanja zidova, poigrajte se bojama, dezenima i teksturama koje će vašoj sobi dati poseban stil i karakter.

Boja zidova

Obojite zidove svjetlim i neutralnim bojama. Hladne boje, poput plave ili zelene djeluju opuštajuće, dok tople boje, kao što su žuta i crvena, stvaraju intimnu atmosferu. Ako želite da razvedrite vaš dom, obojite samo jedan zid u sobi u jarkoj boji! Boja zidova se ne mora isključivo koristiti kao klasična tehnika šaranja. Možete ih ukrasiti i na ovaj neobičan način. Iskoristite šablone, te na zidovima ispišite vaše omiljene citate i nacrtajte slike. Tapete mogu biti još jedna opcija uz pomoć koje možete osvježiti vaš prostor!

Prekrijte zidove tkaninom

Ako vam bojenje zidova trenutno predstavlja preveliku promjenu ili veći izdatak, možete se opredjeliti za ukrašavanje zidova tkaninom. Sve što treba da uradite je da pronađete odgovarajući materijal- platno ili manji tepih, koji ćete okačiti na neki prazan i bezličan zid. Pored toga, ovaj materijal može zamijeniti dosadašnju zavjesu. Predlažemo vam da obratite pažnju na veličinu tkanine. Ona ne bi trebalo da bude predugačka kako ne bi visila i izgledala neuredno, pogotovo ako je okačite na prozorska krila ili balkonska vrata. Zato vam preporučujemo da odaberete lagan i prozračan materijal, kako bi svjetlost dopirala u vaš dom. Ako se opredjelite isključivo za kačenje tkanine na zidove, možete birati i neke teže materijale.

Slike na zidu

Na zid raspoređite ramove za slike, umjetnička djela, ogledala i tanjire. Okačite ih zajedno na zid, kako biste

postigli pravi efekat. Ako ste ljubitelj klasičnog stila i elegancije, povedite računa da se boje, oblici i veličine ukrasa za zidove uklapaju. Ukrasi na zidu treba da budu pavilno raspoređeni i postavljeni u istoj visini. U slučaju da poželite da napravite neobičnu i prijatu atmosferu, opustite se pri dekorisanju zidova. Postavite različite vrste ukrasa, u različitim bojama i oblicima, ali i na različitim visinama. Neka sve bude u vedrom duhu, kako bi vaš dom bio jako prijatno mjesto.

Police na zidu

Drvene ili gipsane zidne police mogu obogatiti vaš prostor a ujedno ga i uštedjeti. Na policama možete postaviti dekorativne predmete, kao što su svjeće, vase, ukrasi, ali i knjige, slike, ili lampu. Ovi predmeti će uljepšati vaš dom i pružiti mu toplinu. Ugaone zidne police su odlične za iskorištanje prostora, te se možete opredjeliti i za njihovu kupovinu. Na njih možete odložiti sve sitnice koje vam trenutno ne trebaju.

JEDNOSTAVNI NAČINI DA “UBIJETE” KOROV

Ništa ne može da uništi vaš vrt kao korov. Možete se probati boriti protiv njega pesticidima, ali oni su štetni i za vaše biljčice. Probajte na potpuno prirodan način.

Donosimo vam nekoliko ideja kako da uništite korov sa stvarima, koje sigurno već imate u kući, a da pri tom ne koristite jaka, štetna toksična sredstva.

Novine

Znamo, malo je čudno, ali nastavite čitati i biće vam jasno. Ukoliko je korov već dobro izrastao i nadvisio vaše biljčice vreme je da ga dokrajčite “dnevnim vjestima” (nije bitno da li je žuta štampa, tračevi ili ozbiljan list – sve djeluje). Nakvase te nekoliko listova novina i stavite ih na vrhove “korov biljki”. Preko toga dodajte još malo zemlje, kojom zagrčete biljke. Ta kombinacija će onemogućiti “dolazak” sunčeve svetlosti do korova, biljka neće imati kisika i umrijeće. I ne brinite za čišćenje, novine same od sebe istrunu.

Votka

Tradicionalno rusko piće može biti odličan ubica korova. U manju bocu sa raspršivačem uspite jedan čep votke, dvije šolje vode i malo deterdženta za suđe. Našpricajte tu smjesu direktno na korov, na listove i ostavite da djeluje. Pazite samo da slučajno ne tretirate i svoje omiljeno cvijeće ili biljčice.

Razblažena sircetna kiselina

Najbolje ju je koristiti na mjestima gdje nemate mnogo svog drugog omiljenog cvijeća. Znači, obično oko i na stazama, prilazima, oko ograda. U “sprej bocu” uspite sircé i našpricajte korov. To će ga ubiti za 24 sata. Samo pazite da u blizini nema drugog bilja, koje ne želite uništiti, jer sircé ubija sve biljke – ne bira. Možda je bolje da sva sredstva koja koristite sa “sprej bocama” ne upotrebljavate na vjetrovit dan.

Voda

Šerpicom ključale vode možete ubiti većinu korova, ali nezgoda sa ovim sistemom je ta što korijen na taj način ne možete ubiti i ona će, vjerovatno, ponovo izrasti. Ali, dobro je i najneštetnije privremeno rješenje.

DOSTA KEMIJANJA
STIGLE SU
**SMART
tarife**

**SAMSUNG
Galaxy A40 DS**

NA RATE
VEĆ OD **13,50** KM
SMART 30

#PametnomDosta

**SAMSUNG
Galaxy A50 DS**

NA RATE
VEĆ OD **18,48** KM
SMART 45

ERONET
Jer vrijedi.